

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Daniely Zemanové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **J. H.,** proti žalovanému: **Finanční úřad pro Liberecký kraj**, se sídlem 1. máje 97, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2016, čj. 1383755/16/2601-80541-507338, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 13. 9. 2017, čj. 59 Af 10/2017-52,

takto:

I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

II. Kasační stížnost **se zamítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se před krajským soudem žalobou domáhal zrušení nebo vyslovení nicotnosti rozhodnutí žalovaného, kterým byla nařízena daňová exekuce přikázáním pohledávky z účtu. Dále požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud pro účely rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků zaslal žalobci k vyplnění formulář *Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech* a výzvu k doplnění důvodů, na základě kterých se žalobce domnívá, že je nezbytně třeba mu v řízení o žalobě ustanovit zástupce z řad advokátů. Žalobce soudu předložil částečně vyplněné prohlášení a další podklady. Krajský soud mu usnesením označeným v záhlaví neustanovil zástupce pro řízení o žalobě ani mu nepřiznal

osvobození od soudních poplatků. Měl totiž za to, že údaje žalobcem uvedené v prohlášení nejsou úplné, tzn. neposkytují ucelený přehled o majetkové a sociální situaci žalobce.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu včasnou kasační stížností, jejíž součástí byla také žádost o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce. V kasační stížnosti namítá, že krajský soud rozhodoval na základě domněnek a v odůvodnění napadeného usnesení hrubě a účelově zkreslil a vykonstruoval rozhodný skutkový i právní stav, ke kterému se stěžovatel nemohl vyjádřit. Má za to, že jeho žádosti byly dostatečně odůvodněny, řádně a včas soudu prokázány a doloženy rozhodnými údaji.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] NSS netrval na zaplacení soudního poplatku (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). V případě stěžovatele není potřeba trvat ani na doložení zastoupení advokátem (srov. cit. usnesení). Stěžovatel nicméně o advokáta požádal. Proto se NSS dále zabýval jeho žádostí o ustanovení zástupce z řad advokátů. Z § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá, že pro rozhodnutí o ustanovení zástupce zákon vyžaduje současné splnění dvou podmínek – jednak nedostatek prostředků, který by odůvodňoval osvobození od soudních poplatků, jednak nezbytnou potřebu ochrany práv účastníka řízení. Co se týče první shora jmenované podmínky, stěžovatel na výzvu NSS ze dne 16. 10. 2017 nijak nereagoval, tj. dosud nedoložil své aktuální osobní, majetkové a výdělkové poměry. Již z toho důvodu by bylo na místě nevyhovět jeho žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. NSS však neponechal stranou ani to, že u stěžovatele neexistuje nezbytná potřeba ochrany jeho práv. Kasační stížnost totiž splňuje požadované základní náležitosti a z jejího obsahu je rovněž zřejmé, proč stěžovatel považuje napadené usnesení krajského soudu za nezákonné. Jelikož není splněna ani jedna ze dvou nutných podmínek pro ustanovení zástupce z řad advokátů, rozhodl NSS o žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce tak, jak je uvedeno ve výroku I.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.* Osvobození od soudních poplatků představuje výjimku z pravidla, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je na základě zákona zpoplatněna. Účelem je zejména ochrana účastníka řízení nacházejícího se v tíživé finanční situaci před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2012, čj. 2 Ans 6/2012-12).

[7] V tomto sporu stěžovatel doložil krajskému soudu prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech (písemnost, která soudu došla dne 23. 5. 2017). Sdělil, že pracuje v S. u A. H. a že jeho průměrný měsíční výdělek nepřesahuje 10 000 Kč. Dále uvedl, že nemá žádný majetek větší ceny, který by mohl být zpeněžen a použit k zaplacení soudního poplatku a hrazení nákladů právního zastoupení, neboť jeho majetek byl opakovaně obstaven v rámci exekučních řízení. Stěžovatel má hypotéku ve výši 1,35 mil. Kč. Vyživuje dceru, které byl mj. vydán průkaz zdravotně těžce postižené osoby

pokračování

(rozhodnutí o přiznání mimořádných výhod III. stupně). Dále doručil kopii faktur za rehabilitace dcery v roce 2011. Doložil také přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2015 a vyrozumění o výši daňového nedoplatku (vydané Finančním úřadem pro Liberecký kraj dne 24. 4. 2017). Krajský soud považoval stěžovatelova tvrzení za neúplná. Ačkoliv stěžovatele poučil, že má do prohlášení uvést veškerý majetek větší ceny, stěžovatel tak neučinil a tvrdil, že takový majetek mu byl obstaven nezákonnými exekucemi.

[8] NSS souhlasí s krajským soudem, že ze shora popsaných údajů, které mu předložil stěžovatel v kombinaci s údaji, o nichž soud věděl ze soudní činnosti, nebylo možné učinit závěr, že stěžovatel předložil kompletní informace o majetkových poměrech. Jakkoliv stěžovatel vlastní rozsáhlý majetek v k. ú H. R. n. J. a v k. ú. R. (byť tento majetek může být předmětem výkonu rozhodnutí, či exekuce), v prohlášení o majetkových poměrech o tomto majetku neztratil ani slovo. Pokud stěžovatel zamýšlel dosáhnout na dobrodiní osvobození od soudních poplatků (či ustanovení zástupce), musel především pravdivě vylíčit veškeré skutečnosti pro posouzení těchto jeho žádostí a svá tvrzení též hodnověrně doložit (rozsudek ze dne 26. 8. 2009, čj. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS). Na tuto povinnost nemůže rezignovat sdělením, že s majetkem větší hodnoty nyní není oprávněn disponovat pro pokračující exekuční řízení. Krajský soud správně konstatoval, že jen a pouze soud hodnotí, které ze skutečností uvedených v prohlášení o majetkových poměrech jsou pro rozhodnutí o (ne)osvobození od soudních poplatků relevantní. Tato úvaha nenáleží stěžovateli. Pokud stěžovatel soudu poskytne jen pomyslný „výběr“ ze skutečností, který svědčí o jeho nedostatečných poměrech, nemůže spoléhat na to, že mu soud uvěří a jeho žádostem vyhoví, *nota bene* zejména pokud jde o pravidelného účastníka soudních řízení, jehož některé majetkové poměry jsou soudu notoricky známy.

[9] Protože u stěžovatele nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nebyly naplněny ani předpoklady pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s. V řízení o žalobě navíc zastoupení advokátem není ani povinné.

[10] NSS nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť o kasační stížnosti rozhodl bez zbytečného odkladu.

[11] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty.

[12] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2017

Zdeněk Kühn

předseda senátu